

Bruselj, 2. maj 2019
(OR. en)

8699/1/19
REV 1

SPORT 45
SOC 326
SAN 221
JAI 421
RELEX 403
SUSTDEV 71

DOPIS

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	Odbor stalnih predstavnikov/Svet
Št. predh. dok.:	8241/19
Zadeva:	Osnutek sklepov Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o dostopnosti športa za osebe z oviranostmi – sprejetje

V prilogi vam pošiljamo osnutek sklepov Sveta o dostopnosti športa za osebe z oviranostmi, o katerem se je 4. aprila 2019 dogovorila Delovna skupina za šport.

Odbor stalnih predstavnikov naj potrdi dogovor o priloženem besedilu, ki ga je dosegla delovna skupina, in ga posreduje Svetu (izobraževanje, mladina, kultura in šport, 22. in 23. maj 2019) zaradi sprejetja in poznejše objave v Uradnem listu.

Osnutek sklepov Sveta Evropske unije in predstavnikov vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, o dostopnosti športa za osebe z oviranostmi

SVET EVROPSKE UNIJE IN PREDSTAVNIKI VLAD DRŽAV ČLANIC, KI SO SE SESTALI V OKVIRU SVETA, SO –

OB UPOŠTEVANJU NASLEDNJEGA:

1. V EU naj bi bilo do leta 2020 predvidoma 120 milijonov ljudi z oviranostmi. EU se zavzema za enake možnosti in dostopnost za te osebe. Bistveni del njene strategije so prizadevanja za Evropo brez ovir¹.
2. Da bi lahko osebe z oviranostmi enako kot drugi sodelovale v športnih dejavnostih, so zlasti pomembna splošna načela iz 3. člena Konvencije Združenih narodov o pravicah invalidov (MKPI), definicija univerzalnega oblikovanja iz 2. člena konvencije in konkretne določbe o sodelovanju v kulturnem življenju, rekreaciji, prostočasnih dejavnostih in športu iz 30. člena konvencije².
3. V EU se oviranost in bolezni pogosto navajata kot razlog za nesodelovanje v športnih in telesnih dejavnostih³.

¹ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1141&langId=sl>

² <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

³ *TNS Opinion & Social (2018); Sport and physical activity, Special Eurobarometer 472*; raziskava, ki jo je naročila Evropska komisija, Generalni direktorat za izobraževanje, mladino, šport in kulturo, usklajeval pa Generalni direktorat za obveščanje – invalidnost; terenska raziskava, december 2017.

4. Šport je lahko posebej zasnovan za osebe z oviranostmi ali prilagojen tako, da jim omogoča dostop, ne glede na vrsto okvare, ki je lahko telesna, intelektualna ali senzorična. Pod določenimi pogoji se lahko osebe z oviranostmi športno udeležujejo skupaj z osebami brez oviranosti, kar dokazuje, da je šport vključujoča aktivnost.
5. Vrednote športa v povezavi s socialno vključenostjo in zlasti vloga športa pri spodbujanju in zagotavljanju vključevanja manjšinskih in marginaliziranih skupin, so splošno priznane.
6. Veliki športni dogodki za osebe z oviranostmi so vse bolj priljubljeni, kot kažejo nedavne poletne in zimske paraolimpijske igre, ki so jih spremljale množice televizijskih gledalcev po vsem svetu, in redno prirejanje velikih mednarodnih dogodkov za osebe z oviranostmi.

POUDARJA NASLEDNJE:

7. Za osebe z oviranostmi obstaja večja verjetnost, da se bodo znašle v slabšem socialno-ekonomskem položaju, kar vključuje revščino in nizke dohodke, družbeno osamitev, diskriminacijo, omejen dostop do trga dela in prevoznih sredstev, manj možnosti za izobraževanje in vidike, povezane z zdravjem. Vse to negativno vpliva na njihove možnosti za sodelovanje v športu.
8. Osebe z oviranostmi bodo morale v športu morda premagati nekatere izzive::
 - a) Huda okvara lahko omeji mobilnost in v nekaterih okoliščinah med treningom ali igranjem celo povzroča fizične bolečine. Če sem prištejemo še različne ovire, je njihov položaj lahko še slabši, če svojo oviranost dojemajo kot negativno in omejujočo, zlasti če dvomijo o svoji sposobnosti za ukvarjanje s športom.

- b) Vsi, ki delajo z osebami z oviranostmi v športnem okolju, povezanim s športom, zlasti učitelji telesne vzgoje, športni trenerji in drugih športni delavci, morajo imeti posebna znanja in spretnosti v zvezi z oviranostjo.
 - c) Razpoložljivost dostopne športne infrastrukture z vidika opreme, ki omogoča trening in spremljanje športnih dogodkov, športnih objektov, v katerih se lahko osebe z oviranostmi ukvarjajo s športom, ali športnih dogodkov, na katerih lahko te osebe sodelujejo.
 - d) Dodatni finančni stroški, povezani z nabavo specializirane športne opreme ali podpornimi storitvami, brez katerih trening ali športno udejstvovanje ne bi bilo mogoče.
9. Sodelovanje v športu bi bilo treba obravnavati kot ukvarjanje s športom v obliki telesne dejavnosti in kot sodelovanje v družabnih dejavnostih, na primer obiskovanje športnih prireditev ali prostovoljstvo/prostovoljno delo v športni skupnosti, članstvo v športnem ali navijaškem klubu.
10. Sodelovanje v športu lahko prispeva k boljšemu počutju oseb z oviranostmi ter njihovemu telesnemu in duševnemu zdravju, hkrati pa tudi izboljša njihovo mobilnost in samostojnost ter spodbuja socialno vključenost.
11. Sodelovanje v športu od zgodnjega otroštva prinaša osebami z oviranostmi dodatne koristi, saj pozitivno vpliva na razvoj motoričnih spretnosti, kar je bistveno za izboljšanje splošne kakovosti življenja.

12. Elitni šport za osebe ali športnike z oviranostmi, ki mu mediji namenjajo vse več pozornosti, lahko osebe z oviranostmi in brez njih spodbudi, da se začnejo ukvarjati s športom. Da bi postal šport za osebe z oviranostmi privlačnejši, bi si morali prizadevati, da bi množični šport dobil ustrezno medijsko pozornost, pri tem pa ne bi smeli posegati v svobodo medijev.
13. Podporna tehnologija lahko bistveno pomaga tem osebam tako pri sodelovanju v množičnem športu kot v športu na elitni ravni, vendar pa je lahko vprašljivo, ali je splošno razpoložljiva in cenovno dostopna.
14. Za pospeševanje trajnostnega razvoja športa za osebe z oviranostmi je ključno uveljavljanje in spoštovanje pravil o dopingu in pravil, namenjenih preprečevanju vnaprejšnjega dogovarjanja o izidih tekem, ter zagotavljanje točnih ocen invalidnosti in pravične uporabe podporne tehnologije.
15. Za podporo športnega sektorja, tudi športa za osebe z oviranostmi, je odločilno prostovoljno delo.
16. V strategijah in politikah, ki osebe z oviranostmi spodbujajo k množičnejšemu sodelovanju v športu, je treba vključiti vidik spola.
17. Šport je lahko prostor za socialno interakcijo oseb z oviranostmi in oseb brez oviranosti, zato je dragoceno orodje za spodbujanje vključevanja in medsebojnega razumevanja.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE, NAJ V SKLADU Z NAČELOM SUBSIDIARNOSTI IN NA USTREZNIH RAVNEH:

18. podpirajo družbeno ozaveščenost in izobraževalne kampanje za družinske člane, zakonite skrbnike, osebne pomočnike, učitelje telesne vzgoje, trenerje, športno osebje in druge ustrezne akterje v športni skupnosti, z oviranostmi ali brez njih, da bi spodbujali odprt pristop, ki je naklonjen osebam z oviranostmi, ter ustrezno razumevanje priložnosti in koristi sodelovanja v športnih dejavnostih za vse, vključno z otroki in odraslimi z oviranostmi; po potrebi nudijo pomoč družinskim članom in zakonitim skrbnikom oseb z oviranostmi, da bi slednje spodbujali k sodelovanju v športu;
19. na splošno podpirajo nadaljnje izobraževanje in usposabljanje učiteljev telesne vzgoje, trenerjev, drugih športnih delavcev in prostovoljcev, z oviranostmi ali brez njih, tako da jim posredujejo potrebno znanje in specifične spretnosti ter zagotovijo ustrezno priznavanje kompetenc, da bodo osebe z oviranostmi znali vključiti v različne telesnovzgojne in športne dejavnosti. V takšnih programih usposabljanja bi bilo treba upoštevati razliko med potrebami oseb, ki jih zanima predvsem sodelovanje, in tistih, ki so usmerjene v doseganje rezultatov;
20. sprejmejo ukrepe za zagotovitev dostopa oseb z oviranostmi ali brez njih do športne infrastrukture, vključno z udeležbo na športnih prireditvah, treningi ali sodelovanjem v športu. Ukrepi lahko vključujejo oblikovanje ali izboljšanje standardov dostopnosti v športnih objektih, zagotavljanje individualizirane človeške podpore in sredstev, ozaveščanje športnih organizacij na nacionalni, regionalni in lokalni ravni glede obstoječih možnosti financiranja na ravni EU ali omogočanje ustreznega sodelovanja predstavnikov športnikov z oviranostmi v ustreznih organih športnih organizacij;

21. po potrebi v nacionalnih šolskih sistemih spodbujajo vključujoče športne in športnovzgojne programe, da bi zadovoljili potrebe otrok z oviranostmi in tako vsem otrokom zagotovili enake možnosti njihovega sodelovanja v športnih dejavnostih in njihovega zanimanja za šport;
22. uporabljajo obstoječe kanale za sodelovanje med državami članicami, da bi pospešili izmenjavo strokovnega znanja in dobrih praks ter tako osebam z oviranostmi olajšali dostop do športa;
23. v okviru politike enakih možnosti in nediskriminacije oseb z oviranostmi obravnavajo vprašanje vrhunskih športnikov in športnikov na visoki ravni ter med organi, pristojnimi za šport v državah članicah, spodbujajo sodelovanje in izmenjavo najboljših praks na tem področju.

POZIVA DRŽAVE ČLANICE IN EVROPSKO KOMISIJO, NAJ V OKVIRU SVOJIH PRISTOJNOSTI:

24. preučijo možnosti za zagotavljanje finančne podpore organizacijam, ki osebe z oviranostmi spodbujajo k ukvarjanju s športom, in konvencionalnim športnim organizacijam, ki razvijajo športne dejavnosti za te osebe, tudi zato, da bi tesneje povezali ti dve športni skupnosti;
25. spodbujajo in podpirajo ukrepe, po potrebi na ravni EU, v zvezi z rednim zbiranjem statističnih podatkov in razvojem kazalnikov v zvezi s športom in oviranostjo, kot so stopnja športne aktivnosti, ovire za sodelovanje, število oseb z oviranostmi, ki so registrirane v športnih klubih, ali stopnja zanimanja za šport⁴;

⁴ V skladu s členom 31 Konvencije ZN o pravicah invalidov.

26. preučijo, ali bi lahko v ustreznih strokovnih skupinah obravnavali vprašanje polnega in učinkovitega sodelovanja oseb z oviranostmi v športu, vključno s posebnimi spretnostmi in usposabljanjem, ki jih potrebujejo⁵;
27. uporabijo sredstva v okviru programa Erasmus+, namenjena športu, za spodbujanje sodelovanja oseb z oviranostmi v športu ter izmenjave dobrih praks in politik med državami članicami in deležniki, evropskih socialnih skladov za strokovno usposabljanje športnega osebja ali za vključevanje prek športnih dejavnosti in evropskih regionalnih razvojnih skladov za zagotavljanje dostopnosti športnih infrastruktur ter po potrebi uporabijo rezultate raziskav v zvezi s projekti, ki se financirajo v okviru programa Obzorje Evropa, da bi spodbujali inovativne rešitve in tako omogočili sodelovanje oseb z oviranostmi v športu;
28. po potrebi osebe z oviranostmi, športne organizacije in druge ustrezne nevladne akterje seznanijo z možnostmi za financiranje projektov in rezultati;
29. obveščajo o pozitivnih rezultatih dela na področju športa oseb z oviranostmi, vključno s pozitivnim učinkom športa na socialno vključenost teh oseb.

POZIVA EVROPSKO KOMISIJO, NAJ

30. še naprej vključuje šport v prihodnje ključne ukrepe, ki bodo podpirali prihodnje politike na področju invalidnosti, na podlagi dosedanjih izkušenj pri izvajanju sedanje evropske strategije o invalidnosti;

⁵ V skladu s 31. Členom Konvencije ZN o pravicah invalidov.

31. v razpravah o vprašanjih, povezanih s športom, s socialnimi partnerji v procesih socialnega dialoga na ravni EU, vključuje politike in ukrepe EU, ki obravnavajo potrebe oseb z oviranostmi ter spodbujajo sodelovanje teh oseb in njihovih predstaviških organizacij⁶;
32. izkoristijo priložnost v okviru Evropske nagrade za invalidom prijazno mesto (*European Access City Award*), ki zagotavlja prepoznavnost mestom, ki invalidom omogočajo lažji dostop do športnih objektov, in ocenijo, kako bi lahko izkušnje, pridobljene z uvedbo evropske kartice ugodnosti za invalide, prispevale k številčnejšemu obisku športnih prireditev tudi za osebe z oviranostmi;
33. vključuje šport za osebe z oviranostmi v različna športna vprašanja, ki so obravnavana na ravni EU, kot so dvojne poklicne poti športnikov ali telesna dejavnost za krepitev zdravja (HEPA)⁷.

POZIVA ŠPORTNO GIBANJE, NAJ:

34. v tesnem sodelovanju z osebami z oviranostmi in njihovimi predstaviškimi organizacijami spodbuja njihovo sodelovanje v rednih športnih dejavnostih na vseh ravneh⁸, da bi prispevali k uspešnemu uresničevanju družbene in vzgojne vloge športa;
35. izkoristi obstoječe solidarnostne mehanizme, zlasti na ravni poklicnega športa, da bi lahko ustrezno financirali šport za osebe z oviranostmi;

⁶ V skladu 3. odstavkom 4. člena Konvencije ZN o pravicah invalidov.

⁷ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/physical-activity/activities/hepa-europe>

⁸ V skladu s 5. odstavkom 30. člena Konvencije ZN o pravicah invalidov.

36. sprejeme vključujoč pristop pri oblikovanju športnih tekmovanj ali promociji sodelovanja v športu na splošno s spodbujanjem ukrepov, kot so sočasno prirejanje tekmovanj in podelitev nagrad za športnike z oviranostmi in brez njih na istem mestu. Podobno naj po potrebi olajšujejo vključevanje oseb z oviranostmi v usposabljanja ali ekipe oseb brez oviranosti;
37. zagotovijo, da so usposabljanja, športni in gostinski objekti dostopni⁹ ter da se zagotovijo primerne prilagoditve¹⁰ za zadovoljitev potreb oseb z oviranostmi;
38. spodbujajo ozaveščenost oseb z oviranostmi glede obstoječih možnosti za sodelovanje v športu in usposabljanja, ki ustrezajo njihovim potrebam;
39. vzpostavijo partnerstva z ustreznimi institucionalnimi akterji iz zasebnega ali javnega sektorja, ki so dejavna v sektorju invalidnosti, da bi bolje razumeli potrebe in interese oseb z oviranostmi ter spodbujali množičnejše sodelovanje v športnih programih¹¹.

⁹ V skladu s 9. členom Konvencije ZN o pravicah invalidov.

¹⁰ V skladu 3. odstavkom 5. člena Konvencije ZN o pravicah invalidov.

¹¹ V skladu s členom 4(3) Konvencije ZN o pravicah invalidov.

Svet Evropske unije in predstavniki vlad držav članic, ki so se sestali v okviru Sveta, opozarjajo na

1. člen 165 Pogodbe o delovanju Evropske unije¹², v katerem je poudarjena družbena in vzgojna vloga športa,
2. Konvencijo Združenih narodov o pravicah invalidov¹³, katere pogodbenica je EU, v kateri je priznana pravic oseb z oviranostmi, da enako kot drugi sodelujejo v kulturnem življenju, rekreaciji, prostočasnih dejavnostih in športu,
3. sporočilo Evropske komisije o evropski strategiji o invalidnosti za obdobje 2010–2020: Obnovljena zaveza za Evropo brez ovir je v zvezi s športom, v katerem je poudarjena potreba po izboljšanju dostopnosti športa ter spodbujanju sodelovanja na športnih prireditvah in organizacije posebnih športnih dogodkov za osebe z oviranostmi¹⁴,
4. Sklepe Sveta o podpori izvajanju evropske strategije o invalidnosti za obdobje 2010–2020¹⁵,
5. Uredbo (EU) št. 1288/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2013 o uvedbi programa „Erasmus+“: program Unije za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport, ter o razveljavitvi sklepov št. 1719/2006/ES, 1720/2006/ES in 1298/2008/ES¹⁶,

¹² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A12008E165>

¹³ <https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html>

¹⁴ Dok. 16489/10 – COM(2010) 636 final

¹⁵ UL EU C 300, 11.10.2011, str. 1

¹⁶ UL EU L 347, 20.12.2013, str. 50

6. Resolucijo Sveta o delovnem načrtu Evropske unije za šport (2017-2020)¹⁷, v kateri je posebna pozornost namenjena socialnemu vključevanju,
7. Osnutek sklepov Sveta o vlogi športa kot sredstvu in vzpodbudi za dejavno socialno vključevanje¹⁸,
8. Sklepe Sveta o prispevku športa h gospodarstvu EU ter zlasti k reševanju problema brezposelnosti mladih in socialnemu vključevanju¹⁹,
9. Sklepe Sveta o športu kot platformi socialnega vključevanja prek prostovoljstva²⁰,
10. Sklepe Sveta o vlogi trenerjev v družbi²¹.

¹⁷ UL EU C 189, 15.6.2017, str. 5

¹⁸ UL EU 2010/C 326/04

¹⁹ UL EU C 32, 4.2.2014, str. 2

²⁰ UL EU C 189, 15.6.2017, str. 40

²¹ UL EU 2017/C 423/04